

ТЕОРІЯ ПОКОЛІНЬ І ПОЛІТИЧНИЙ ВИБІР

Анотація

Охарактеризовано різні покоління, визначено їх особливості. Проаналізовано політичну поведінку представників певного покоління в сучасних умовах.

Ключові слова: теорія поколінь, політична поведінка, цінності.

Abstract

Different generations are characterized, their features are determined. The political behavior of representatives of a certain generation in the present conditions is analyzed.

Keywords: the theory of generations, political behavior, values

Одвічною проблемою є непорозуміння між поколіннями, адже вони розвивались в різних умовах, підпадали під вплив різних чинників тощо. Ці особливості проявляються і у політичному просторі. Для того, аби зрозуміти, чому це відбувається і як впливає на політичні відносини, доцільно розглянути відому теорію поколінь.

Науковці вважають, що сучасних людей неможливо характеризувати шляхом об'єднання в єдине ціле. Саме тому виникла теорія трьох поколінь. Вперше про особливості вікових відмінностей заговорили у 1991 році дослідники з США Нейл Хоув і Вільям Штраус. Вони створили теорію, яка ґрунтувалася на відмінностях у цінностях людей різних поколінь. Ці відмінності були вивчені з точки зору впливу таких причини, як ситуація в економіці і політиці, технологічний розвиток суспільства тощо. Пізніше теорія стала застосовуватися на практиці, а згодом вона виявилася дуже ефективною у сфері політики і бізнесу.

Розглянемо цю теорію детальніше. Визначають покоління як сукупність усіх людей, народжених в проміжок часу, що становить приблизно 20-25 років. У свою чергу, вони мають повний цикл 80-90 років. Існує закономірність, що кожне 4-е покоління в певній мірі чимось схоже. Але, якщо ці покоління є близькими (наприклад, X, Y), то вони майже нічого спільного не мають. Теорія поколінь включає в себе три основні складові (покоління X, Y і Z) та три додаткові (мовчазне, бекі-бумери та альфи).

Покоління можна ідентифікувати, якщо воно відповідає таким критеріям. *По-перше*, представники одного покоління розділяють одну історичну епоху: вони стикаються з однаковими ключовими історичними подіями і соціальними віяннями, знаходячись на тих же життєвих фазах. *По-друге*, вони розділяють певні загальні переконання і моделі поведінки. *По-третє*, знаючи про досвід і особливості, які вони розділяють зі своїми ровесниками, представники одного покоління також розділятимуть і почуття приналежності до цього покоління.

Зосередимо свою увагу на трьох основних поколіннях X, Y і Z. Покоління X (постмодерністи) – це люди, які народилися з 1963 по 1983 роки. Рано стали самостійними, прагнуть залишатися працездатними в будь-якому віці. Їх особливостями є такі риси як: вміння розраховувати тільки на себе, альтернативне мислення, інформованість про те, що відбувається у світі, готовність вибирати і змінюватися. Необхідно зазначити, що люди цієї вікової групи є одинаками, які націлені на працю і досягнення індивідуального успіху.

У свою чергу, покоління бекі-бумерів, люблять командну роботу. X рухаються по

ка'ері протягом довгих років, дотримуючись одного напрямку. Для покоління X – гроші потрібні для забезпечення власної безпеки і своєї сім'ї, вони дають можливість реалізувати свої мрії, можливість подорожувати, свободу робити те, що хочеться.

Представники покоління Y – це люди, які народилися з 1983 по 2003 роки. Їхнє розуміння цілеспрямованості й успішності відрізняється: у більшості випадків їм не знадобиться починати професійне зростання з нижчих щаблів, розраховуючи на те, що через кілька років їх підвищать. Основна їх орієнтиру – це негайне зростання. Це вважається і їх недоліком. Для покоління Міленіум (Y) гроші – можливість використовувати численні блага світу. Тому свої потреби дуже часто переводять у гроші, припускаючи, якщо є гроші, то все інше доступно.

Ті ж, хто народився після 2003 року, належать до покоління Z. Це люди, які з'явилися на світ у епоху Інтернету, тому не уявляють життя без нього. Віддають перевагу спілкуванню в мережі – центеніалам набагато легше написати повідомлення, а ніж зателефонувати чи зустрітися. Вони не ділять світ на цифровий і реальний, а вважають це двома частинками одного цілого. Центеніали не вивчають лише один чітко визначений предмет – вони звикли до інтердисциплінарного підходу, коли перетинається багато різноманітних напрямків. Не визнають графіків, розкладів, нормованого робочого дня з 9.00 до 18.00. Не потрібний офіс, прагнуть працювати дистанційно, живуть, де хочуть. Саме сфера діджитал дала таку можливість. Хочуть заробляти і отримувати винагороду за результат.

Як зазначені особливості поколінь впливають на їх політичну поведінку і прийняття рішень? Українські міленіали активні в протестах і пасивні опісля, індивідуалісти, але демонструють ліву орієнтацію, хочуть впливати на політику, але не ходять на вибори. Одним словом – суперечливі. То чи можна їх назвати тими, хто пробудились?

Міленіалів вважають активним поколінням, представники якого усвідомлюють себе як громадяни і вірять, що одна людина може змінити світ. Водночас вони дистанціюються від політичних партій та не хочуть асоціюватися з політичними лідерами. Скласти цілісний портрет цього покоління важче, ніж попередніх. Плутанина полягає в тім, що міленіали не бачать політичні інститути як найкраще місце для виконання своїх громадських обов'язків. А дарма. Нейл Хау, автор теорії поколінь, в інтерв'ю C-SPAN сказав, що всі покоління можна поділити на чотири типи, кожен зі своїми характеристиками. Спочатку покоління пророків, потім кочовики, герої, а потім артисти. За його словами, міленіалам судилося бути героями. Цьому сприяють всі умови. Міленіали становлять найбільший відсоток виборців в усьому світі. На наступних виборах міленіали будуть вирішувати, хто стане президентом, звісно, якщо підуть на вибори. Згідно з торішнім дослідженням Center for Talent Innovation, до 2025 року міленіали становитимуть 75% робочої сили в усьому світі [1].

Українська молодь здебільшого не цікавиться політикою. Міленіали ще не готові брати на себе відповідальність у політиці, але вони вимагають, щоб влада з ними говорила. Бути політично активним важливо для кожного п'ятого українця віком 18-29 років [2].

Міленіали були активними учасниками Помаранчевої революції 2004 року і Революції гідності, але відразу після революції на парламентських виборах 2014 року виявились найбільш пасивною електоральною групою в Україні. 65% молодих українців цілком погоджуються або скоріше погоджуються, що молодь має отримати більше можливостей, щоб її голос звучав у політиці, однак лише 4% готові вести політичну діяльність [3].

Сьогодні ключовим питанням для молодих українців є те, як і коли вони почнуть себе інституціоналізувати. Міленіали, окрім того, що поки не розуміють рівня загроз від своєї аполітичності, не усвідомлюють і рівень власних можливостей. Вони однозначно не дадуть себе скривдити й не визнаватимуть системи, яка обмежує їх права, але зі створенням своєї власної досі вагаються. Так чи інакше, про це покоління напевне відомо одне – вони

житимуть довше за попередні, тому краще їм налаштуватись на довгу дистанцію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Я-покоління. Коли українські міленіали подорослішають? – Режим доступу : <https://biggggidea.com/practices/millennials/>
2. Українське покоління: цінності та орієнтири // GfK Ukraine. – Режим доступу : http://neweurope.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/Ukr_Generation_ukr_inet-2.pdf
3. Денисюк С. Г. Культурологічні виміри політичної комунікації : монографія / С. Г. Денисюк. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 392 с.

Артемчук Олег Юрійович – студент групи 1М-15б, факультет машинобудування та транспорту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: 1im.15b.artemchuk@gmail.com.

Науковий керівник: **Денисюк Світлана Георгіївна** – доктор політичних наук, професор кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: svetadenisiyk@gmail.com.

Oleg Artemchuk- Faculty Mechanical Engineering and Transport Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: 1im.15b.artemchuk@gmail.com.

Supervisor: **Svetlana G. Denisyuk** – Doctor of Political Science, Professor of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: svetadenisiyk@gmail.com.